

ZÁKLADNÍ ŠKOLA ŠUMPERK, SLUNEČNÍ 38

Sluneční 38
78701 Šumperk
E-mail: skola@slunecniskola.cz
www.slunecniskola.cz

IČO: 00852864, DIČ: CZ00852864
tel.: 583250402, fax: 583250401

V Šumperku 31.8.2021

Minimální preventivní program pro školní rok 2021/2022

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči rizikovému chování žáků, vytváření optimálních podmínek pro vzdělávací proces, kdy je minimalizováno nepříznivé ovlivňování rozvoje schopností a osobnosti žáků.

V současné době se v této oblasti školy řídí dokumentem Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28.

PaedDr. Hynek Pálka
ředitel školy

Mgr. Eva Skříčková
školní metodik
prevence

OBSAH

1. Úvod
2. Charakteristika školy
3. Školní poradenské pracoviště
4. Informační systém školy
5. Cíle programu
6. Metody a formy, jakými budou dílčí aktivity řešeny
7. Plán jednorázových akcí pro žáky
8. Volnočasové aktivity pro žáky
9. Spolupráce s ostatními odborníky – síť kontaktů pro PPRCH
10. Krizové plány
11. Komplexní preventivní program pro Šumperk ZŠ
12. Legislativní rámec pro oblast školské prevence rizikového chování
13. Hodnocení MPP školy za minulý školní rok
14. Závěr

1. ÚVOD

V dnešní době žádná škola, žádná třída a žádný dětský kolektiv není proti rizikovým jevům chování zcela imunní. Každý zaměstnanec školy, každý pedagog, by měl již od 1. ročníku sledovat všechny náznaky rizikového chování a vytvořit ze své třídy a celé školy ostrov bezpečí a pohody, kde silný chrání slabého, ve kterém platí právo a spravedlnost, vládne důvěra k autoritám a vzájemná solidarita. Ze snahy vytvořit v naší škole pro všechny pozitivní sociální klima vychází tento preventivní program.

Realizace preventivního programu vyžaduje spolupráci a pružnou komunikaci o problémových jevech od všech zaměstnanců školy, přičemž stěžejní úlohu při naplňování MPP mají třídní učitelé.

Naším cílem je vychovávat žáky tak, aby měli respekt jak k sobě, tak k ostatním a aby si byli vědomi zodpovědnosti za všechny svoje činy. Jako pedagogové usilujeme o to, aby se vše odehrávalo na půdě „bezpečné školy“. Škola se při naplňování a realizaci všech preventivních aktivit řídí platnou legislativou. Jejich výčet je uveden v bodu 12.

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Šumperk, Sluneční 38 je škola městská, je plně organizovaná, má celkem 19 tříd, z toho běžných 18 tříd a jednu třídu přípravnou. Na naší škole se vzdělává celkem 449 žáků. Zaměřujeme se na všestranný rozvoj osobnosti žáka (vzdělání, sport, kultura – dramatická výchova, výtvarné činnosti, hudební aktivity) pod heslem „Děláme věci společně“. Naše škola má status sportovních tříd v 1.-9. ročníku se zaměřením na fotbal, atletiku, sportovní gymnastiku a další sporty (v rámci rozšířené výuky tělesné výchovy poskytuje škola sportovně zaměřeným žákům všesportovní základ, který rozvíjí jejich pohybové dovednosti). V rámci sportovního zaměření je škola členem Asociace školních sportovních klubů s Centrem sportu. Naše škola každoročně pořádá zimní lyžařský kurz a letní soustředění pro žáky sportovních tříd v 6.-9.ročníku, dále lyžařské výcvikové kurzy pro žáky 7. tříd, zimní a letní pobyty v přírodě pro žáky 1.-5. tříd, plavecké výcvikové kurzy pro žáky 2.,3.tříd.

Naše škola je vybavena počítačovou učebnou, má deset multimediálních učeben s interaktivní tabulí. Součástí školy je školní knihovna, školní družina

(odpočinková činnost pro žáky 1.-5. tříd), školní klub (odpočinková činnost pro žáky 6.-9. tříd), školní jídelna (svačinky a obědy), dvě tělocvičny, posilovna, horolezecká stěna a zrcadlový sál. Nedílnou součástí naší školy je rozsáhlý moderní venkovní sportovní areál – atletická dráha, tři hřiště, tenisový kurt, basketbalové koše a venkovní učebna v areálu školy.

Pedagogický sbor tvoří 34 pedagogů, 11 asistentů pedagoga a 7 vychovatelů. Na škole pracuje žákovská samospráva, do níž byli vybráni zástupci třídních kolektivů 2. stupně.

Rizikové chování žáků mapují zejména třídní učitelé, nejen běžným každodenním sledováním žáků z hlediska prospěchu a chování, docházky do školy, ale také prostřednictvím dotazníků, jejichž cílem je mapovat třídní klima, vztahy mezi žáky, rizikové chování z hlediska šikany, vztahy mezi učiteli a žáky apod. Ve školním řádu je jasně a srozumitelně stanoven postoj školy k jakýmkoliv přestupkům týkajících se užívání či distribuce návykových látek, jakékoliv formy šikany, rasismu či xenofobie.

Škola se snaží eliminovat vznik rizikových míst, ve kterých by byla potencionální možnost výskytu projevu rizikových chování. Pedagogové mají o přestávkách dohled ve všech prostorách školy, kde se mohou zdržovat žáci. Rozpis jednotlivých vyučujících a prostor dozoru je vyvěšen v chodbách školy a ve sborovně.

3. ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVISŤE

Poradenské služby jsou koordinovány vedením školy ve spolupráci se školním metodikem prevence, výchovným poradcem a školním psychologem. Školní preventivní tým tvoří PaedDr. Hynek Pálka, ředitel, Mgr. Luděk Sopper, zástupce ředitele školy, Mgr. Eva Skříčková, metodik prevence, Mgr. Jiří Skříček, výchovný poradce a PhDr. Soňa Lemrová, Ph.D, školní psycholog.

Přehled kontaktů:

Škola: Základní škola Šumperk, Sluneční 2692/38, 787 01 Šumperk

Telefon: 583 550 301, 583 250 402 mobilní telefon: 604 233 926

Email: skola@slunecniskola.cz

Webové stránky školy: www.slunecniskola.cz

Ředitel školy: PaedDr. Hynek Pálka, kontakt 583 550 302

Email: hynek.palka@slunecniskola.cz

Zástupce ředitele: Mgr. Luděk Sopper, kontakt 583 550 303

Email: ludek.sopper@slunecniskola.cz

Výchovný poradce: Mgr. Jiří Skříček, kontakt 583 550 314

Email: jiri.skricek@slunecniskola.cz

Konzultační hodiny: pondělí 10.55-11.40, čtvrtek 8.55-10.45 nebo dle telefonické domluvy

Metodik prevence rizikového chování: Mgr. Eva Skříčková, kontakt 583 550 314

Email: eva.skrickova@slunecniskola.cz

Konzultační hodiny: dle telefonické domluvy

Psycholožka: PhDr. Soňa Lemrová, Ph.D., kontakt 603 790 379

Email: sona.lemrova@slunecniskola.cz

Konzultační hodiny: každé úterý (škola 2. patro) nebo dle telefonické domluvy

Činnosti školního metodika prevence

- Metodická a koordinační činnost
 - Koordinace tvorby a kontrola realizace PPŠ
 - Koordinace a spolupráce na realizaci aktivit zaměřených na všechny formy RCH
 - Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků
 - Seznámení s krizovým plánem školy
 - Seznámení se sítí odborné pomoci
 - Poskytnutí odborné literatury a dalších studijních materiálů
 - Koordinace přípravy a realizace spolupráce s jinými organizacemi

- Shromažďování zpráv a vedení záznamů o žácích v souvislosti s problematikou RCH
- Informační činnost
- Předávání odborných informací o problematice na poli RCH
 - Vedení a aktualizování databáze spolupracujících subjektů
 - Prezentace výsledků školy v oblasti prevence RCH
- Poradenská činnost:
- vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy sociálně – patologického chování,
 - poskytování poradenských služeb žákům a jejich rodičům,
 - zajištění péče odborného pracoviště pro potřebné žáky,
 - spolupráce s TU při zachycování varovných jevů z hlediska možného rozvoje RCH – předávání vzájemných informací na poradách

4. INFORMAČNÍ SYSTÉM ŠKOLY

- nástěnky pro žáky, rodiče i ostatní zaměstnance školy – vybírá ředitel školy,
- webové stránky školy: www.slunecniskola.cz
- schránka důvěry,
- školní rozhlas,
- příspěvky v časopise vydávaném OÚ

Informační servis pro rodiče:

- aktivní spolupráce s rodiči – třídní schůzky, neformální setkávání s rodiči na školních akcích pro děti a jejich rodiče, konzultační hodiny všech pedagogů,
 - pasivní formy spolupráce s rodiči – písemná sdělení rodičům – plány učiva, sdělení rodičům
- v ŽK, e-mailová komunikace s rodiči, telefonní styk, distribuce informačních materiálů,
webové stránky školy.

5. CÍLE PROGRAMU

Dlouhodobé cíle

Hlavním cílem MPP školy je vytvořit pozitivní sociální klima, tj. prostředí vzájemné komunikace mezi žáky, učiteli i rodiči. Mezi dlouhodobé cíle patří především tyto:

- a) Snažit se vychovat dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku.
- b) Vést žáky ke smysluplnému trávení volného času.
- c) Průběžně monitorovat a evaluovat rizikové chování žáků.
- d) Posilovat a vylepšovat klima ve třídách.
- e) Aktivně zapojit rodiče i celý preventivní sbor do prevence rizikových projevů chování.
- f) Vést žáky ke zdravému životnímu stylu.

g) Navodit ve škole klima, které umožní vytvořit podmínky prevence školní neúspěšnosti a prevence rizikového chování.

h) Sledovat účinnost preventivních programů a vytvořit podmínky pro jejich vytváření a realizaci.

i) Posílit průběžnou a dlouhodobou péči o žáky s neprospěchem a vytvořit předpoklady pro jeho snižování.

j) Prohloubit včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů.

k) Poskytovat metodickou podporu učitelům.

l) Prohloubit a zlepšit spolupráci a komunikaci mezi školou a rodiči, zejména na 2. stupni.

Krátkodobé cíle

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže se v tomto školním roce zaměřuje především na aktivity v oblastech prevence:

- a) agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimedii, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- b) záškoláctví,
- c) závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- d) rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů
- e) spektrum poruch příjmu potravy,
- f) negativní působení sekt,
- g) sexuální rizikové chování.

Další cíle:

Dobrá informovanost všech žáků školy v oblasti sociálně patologických jevů.

Systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu.

Vytvoření dostatečného zázemí k trávení volného času v prostorách školy.

Podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.

Začleňování méně průbojných žáků do kolektivu, odstranění nevhodného chování mezi žáky.

Zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence.

Aktivní spolupráce s rodiči žáků, otevřenost vůči veřejnosti.

6. METODY A FORMY, JAKÝMI BUDOU DÍLČÍ AKTIVITY ŘEŠENY

Konkrétní aktivity podporující primární prevenci

- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- akce zaměřené na zvyšování právního povědomí (využití nabídek různých druhů spolupráce s Policií ČR a městskou policií)
- zaměření pozornosti na projekty prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalismu, rasismu, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.
- na základě průzkumu zaměřeného na zneužívání návykových látek věnovat i nadále zvýšenou pozornost prevenci kouření. Pokračovat v osvětě v rámci hodin OV, RV, třídnických hodinách atd.
- dovednost volby správné životosprávy - poruchy příjmu potravy – mentální anorexie a bulimie (blok v rámci hodin RV, videoprojekce, besedy)
- přednášky, besedy a pořady věnované sexuální výchově a prevenci AIDS (absolvování vybraných pořadů dle nabídky na základě zkušeností s jejich úrovní z minulých let.)
- akce zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu a xenofobie
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, ŠVP, lyžařského výcvikového kurzu atd.
- organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole a zábavnou formou zpříjemnění školního prostředí (tematické dny, sportovní akce, víkendové výjezdy atd.)
- široká nabídka volnočasových aktivit
- účast v literárních, výtvarných, sportovních a jiných soutěžích
- ekologická výchova (zapojení do vyhlášených ekologických soutěží jako v minulých letech, např. sběr plastových lahví a umělohmotných vršků apod.)
- školní časopis (zodpovídá Mgr. Jaroslav Stuchlý) – dává prostor pro tvořivost žáků. Zvyšuje také zájem a povědomí žáků o dění ve škole
- školní parlament (koordinátorka Mgr. Kateřina Sochorová) - rozvíjí zodpovědnost žáků za širší společenství a vzájemné soužití. Je prostorem pro

zapojení žáků do organizace školy. Pravidelná setkání umožňují kontinuální práci a prevenci problémů ve třídách.

Aktivita zaměřená na rodiče a veřejnost

- seznámení rodičů s MPP v rámci třídních schůzek
- nabídka konzultačních hodin třídních učitelů, výchovného poradce, školního metodika prevence
- nabídka propagačních materiálů o drogách
- seznámení rodičů s postupem školy v případě problémů žáků s drogami
- na schůzkách hovořit o nebezpečí drog zejména u starších žáků, kterým rodiče povolují účast na diskotékách

Ke zjištění aktuálního stavu sociálně negativních jevů ve škole jsou využívány dotazníkové práce třídních učitelů, připomínky dětí a školní samosprávy, schránka důvěry, třídnické hodiny, hodiny předmětů výchovného charakteru. Zjišťování je průběžné, v případě potřeby je přizvána pracovnice PPP nebo školní psychologka.

7. PLÁN JEDNORÁZOVÝCH AKCÍ PRO ŽÁKY

Ve školním roce 2021/22 naše škola opět zapojí do programu s názvem – Komplexní preventivní program Šumperk pro ZŠ, což je preventivní program zaměřený na 4.-9. ročníky a jehož cílem je předcházení sociálně patologickým jevům ve třídních kolektivech.

Na tomto projektu se podílí 4 organizace našeho regionu.

Projekt bude probíhat od října do května (termíny viz níže). V jednotlivých ročnících se vždy představí organizace formou dvouhodinových bloků v každé třídě samostatně.

Obsahová náplň projektu v jednotlivých ročnících – viz bod č.11.

Žáci osmého i devátého ročníku se zúčastní exkurze na Úřad práce v Šumperku (říjen – listopad).

Přehled plánovaných akcí je jen orientační a může být aktualizován dle nabídek a možností jednotlivých institucí nebo podle vývoje epidemiologické situace.

Plán KPPŠ: Ve školním roce 2021/22 jsou do programu zapojeny následující organizace:

MěÚ Šumperk, OSPOD

PPP a SPC Ol. Kraje-pracoviště Šumperk

Poradna zdraví

PONTIS Šumperk, o.p.s.

Ve školním roce mohou žáci využívat služeb školní psycholožky PhDr. Soňi Lemrové, Ph.D.

8. VOLNOČASOVÉ AKTIVITY PRO ŽÁKY

1. ŠKOLNÍ DRUŽINA A ŠKOLNÍ KLUB:

- a) ŠD: otevřena denně od 6.00 do 7.45 a po skončení vyučování až do 17.00 hod
- b) ŠK: pro žáky 5. – 9. tříd otevřen denně od 11.40 do 15.00 hod.

2. ZÁJMOVÉ KROUŽKY:

Na naší škole se ve školním roce 2021/22 rozběhne několik zájmových kroužků, které jsou vedeny vesměs pedagogickými pracovníky naší školy. Dáváme tím našim žákům možnost volby „náhradní aktivity“.

9. SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI ODBORNÍKY

Sít kontaktů pro PPRCH - ORP Šumperk, Zábřeh, Mohelnice

MŠMT ČR, Primární prevence

Oddělení základního vzdělávání, pracoviště MŠMT, Karmelitská 5, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Mgr. Svatopluk Pohořelý (vedoucí oddělení)
tel: 234 812 132

Mgr. Vladimír Sklenář (odborné poradenství a metodické vedení KŠKP, OMP PPP; dotační programy v oblasti primární prevence)
vladimir.sklenar@msmt.cz; tel: 234 811 698

Ing. Vladimíra Mikešová (PPRCH u dětí a mládeže, dotační program v oblasti primární prevence)
vladimira.mikesova@msmt.cz; tel: 234 812 104

Krajský školský koordinátor prevence OK

Odbor školství a mládeže, oddělení vzdělávacích programů a dotací, Jeremenkova 40b, RCO, 779 00 Olomouc

PhDr. Ladislav Spurný (primární prevence ve školství)
l.spurny@olkraj.cz; tel: 585 508 545

Oblastní metodik prevence rizikového chování PPP a SPC OK

Husitská 12, 78701 Šumperk

Mgr. Hana Prejdová
hana.prejdova@ppp-sumperk.cz; tel: 583 215 279

Městský úřad Šumperk

Lautnerova 1, 78701 Šumperk

Odbor sociálních věcí

Ing. Pavla Skálová (vedoucí odboru)
pavla.skalova@sumperk.cz; tel.: 583 388 920, 721 343 213

Oddělení sociálně právní ochrany dětí a prevence (OSPOD)

Mgr. Nikola Šebestová (vedoucí oddělení)
nikola.sebestova@sumperk.cz; tel.: 583 388 907

Mgr. Jana Žouželková (kurátor pro děti a mládež)
jana.zouzelkova@sumperk.cz; tel.: 583 388 953

Mgr. Petr Vlach (kurátor pro děti a mládež)
petr.vlach@sumperk.cz; tel.: 583 388 904

Mgr. Vladimír Příbyl (kurátor pro děti a mládež)
vladimir.pribyl@sumperk.cz; tel.: 583 388 954

Městský úřad Zábřeh

Náměstí Osvobození 345/15, 789 01 Zábřeh

Odbor sociálních věcí

Mgr. Jana Kapplová (vedoucí Odboru sociálních věcí)
jana.kapplova@muzabreh.cz; tel.: 583 468 120

Oddělení sociálně právní ochrany dětí a prevence (OSPOD)

Mgr. Hana Horčicová (vedoucí oddělení)
hana.horcicova@muzabreh.cz; tel.: 583 468 127

Bc. Lenka Musilová, DiS. (kurátorka pro děti a mládež)
lenka.musilova@muzabreh.cz; tel.: 583 468 129

Nataša Horváthová, DiS. (kurátorka pro děti a mládež)
natasa.horvathova@muzabreh.cz; tel.: 583 468 130

Městský úřad Mohelnice

U Brány 916/2, 789 85 Mohelnice

Odbor sociálních věcí

Bc. Eva Fričarová (vedoucí odboru)
fricarovae@mohelnice.cz; tel.: 583 452 163

Mgr. Jana Drapáčová (kurátorka pro děti a mládež)
drapacovaj@mohelnice.cz; tel.: 583 452 158

Mgr. Iveta Šolcová (kurátorka pro děti a mládež)
solcovai@mohelnice.cz; tel.: 583 452 181

Policie ČR

Územní odbor Šumperk

Havlíčková 8, 787 90 Šumperk

su.uo.podatelna@pcr.cz; tel.: 974 779 299

Oddělení tisku a prevence
por. Mgr. Jiřina Vybíhalová (tisková mluvčí, preventistka)
jiřina.vybihalova@pcr.cz; tel.: 974 779 208, 725 277 975

Obvodní oddělení Šumperk
Havlíčková 10, 787 01 Šumperk
su.oo.sumperk.podatelna@pcr.cz; tel.: 974 779 651

Obvodní oddělení Zábřeh na Moravě
Postřelmovská 7, 789 01 Zábřeh
su.oo.zabreh.podatelna@pcr.cz; tel.: 974 789 601

Obvodní oddělení Mohelnice
Generála Svobody 22, 789 85 Mohelnice
su.oo.mohelnice.stsl@pcr.cz; tel.: 974 789 301

Městská policie

MP Šumperk
Jesenická 31, 787 01 Šumperk
tel.: 156, 583 213 000

MP Zábřeh
Náměstí Osvobození 345/15, 789 01 Zábřeh
straznici@mp.zabreh.cz; tel.: 156, 583 411 594, přímo na hlídku 737 518 492.

Probační a mediační služba

M. R. Štefánika 412/12b, 787 01 Šumperk

Ing. Eva Čmakalová (vedoucí střediska)
ecmakalova@pms.justice.cz; tel.: 773 794 439

Mgr. Eva Hasalová, DiS. (probační úředník pro mládež, primární prevence)
ehasalova@pms.justice.cz; tel.: 734 362 942

Kliničtí psychologové pro děti a mládež

Šumperk:

PhDr. Svatopluk Morávek
Radniční 231/4, 787 01 Šumperk
Tel.: [583 217 410](tel:583217410), 775 932 381

PhDr. Marie Totínová
Milana Rastislava Štefánika 967, 787 01 Šumperk
Tel.: 583 311 320

PhDr. Jurenková
Slovanská 260, 787 01 Šumperk
Tel.: [737837298](tel:737837298)

Zábřeh:

PhDr. Konečná Dagmar, Psychologická ordinace Dakord
Náměstí Osvobození 28A, 789 01 Zábřeh
dagmar.konecna@dakord.cz; tel.: 737 106 922

Mgr. Veronika Jarmarová
Náměstí 8. května 1, 789 01 Zábřeh
Tel.: 605 577 983

Mohelnice:

Mgr. Petra Krylová
Lékárnická 1019/3, 789 85 Mohelnice
p.krylova@seznam.cz; tel.: 605 488 633

Pedopsychiatři

Šumperk:

Psychiatrie pro děti s.r.o. - MUDr. Eva Rozsivalová a MUDr. Helena Štěpánová
Šmeralova 527, 787 01 Šumperk
[583 219 713](tel:583219713)

Zábřeh:

MUDr. Pavla Zechová
Školská 15, Zábřeh 789 01
pavlazechova@ordinacedusevnihozdravi.cz; 583 411 600, 607 147 650

Středisko výchovné péče Dobrá Vyhlička

Ambulance + internát: Vyhlička 1, 787 01 Šumperk

Ambulance v centru: Bulharská 8, 787 01 Šumperk

svp@dds-spj.cz; tel.: 583 284 011, 778 445 825

Mgr. Jitka Křečková, Dis. (vedoucí SVP)
svp.vedouci@dds-spj.cz; tel.: 778 445 825

Poradna pro rodinu - středisko sociální prevence

Palackého 2, 787 01 Šumperk

ppr.sumperk@ssp-ol.cz; tel.: 583 213 141, 731 447 454; tel.: 725 477 295 problematika domácího násilí

Bc. Kateřina Linhartová, DiS. (vedoucí poradny)

linhartova@ssp-ol.cz; tel.: 725 477 295

Poradna zdraví

8. května 20, 787 01 Šumperk

Mgr. Jolana Keprtová

jolana.keprtova@seznam.cz; tel.: 732 960 137

Poradna pro ženy a dívky

Komenského 9, 78701 Šumperk

poradna.su@volny.cz; tel.: 603 213 845

Pontis Šumperk o.p.s.

pontis@pontis.cz; tel.: 583 211 766

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Rachot

17.listopadu 630/6, 78701 Šumperk

rachot@pontis.cz; tel.: **583 550 237**

Ľubica Hanáková, Bc. (vedoucí)

hanakova.lubica@pontis.cz; tel.: **778 087 717**

Klubík - Volnočasové aktivity, Městský úřad Šumperk

Společenské středisko Sever, Temenická 5, Šumperk

Bc. Nikola Lešnarová

nikola.lesnarova@sumperk.cz; tel.:727 865 034

Společnost Podané ruce o.p.s.

infolinka@podaneruce.cz

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Hanušovice

Hlavní 136, 788 33 Hanušovice

nzdm.han@podaneruce.cz; tel.: 773 743 569

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Zábřeh

Postřelmovská 465/1A, 789 01 Zábřeh

nzdm.mz@podaneruce.cz; tel.: 776 177 797

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Mohelnice
Zámecká 19/11, 789 85 Mohelnice
nzdm.mz@podaneruce.cz; tel.: 770 159 222

Společně - JEKHEANE, o. p. s.

Hlavní třída 13/3, Šumperk

Lenka Čermáková, DiS. (vedoucí služeb – Šumperk)
poradna.sumperk@jekhetane.cz; tel.: 725 101 815

Občanská poradna: poradna.sumperk@jekhetane.cz; tel.: 725 101 815

Klub-ko: rodina.sumperk@jekhetane.cz; tel.: 725 101 815

Terénní programy: teren.sumperk@jekhetane.cz; tel.: 778 059 312, 725 003 085

Linka pro rodinu a školu/ zdarma a nonstop tel.: 116 000

10. KRIZOVÉ PLÁNY ŠKOLY

Řešení přestupků

Porušování školního řádu týkající se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy je klasifikováno jako hrubý přestupek a vždy jsou z něj vyvozeny patřičné sankce. Jsou sledovány i další sociálně patologické jevy - šikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd. Při jejich zjištění jsou navržena cílená opatření. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

1. Individuální pohovor se žákem
2. Jednání s rodiči na úrovni výchovné komise
3. Doporučení kontaktu s odborníky
4. V některých případech uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě
5. V případě dealerství oznámení Policii ČR

CO DĚLAT KDYŽ:

! Vždy postupovat v souladu s metodickým doporučením MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů!

1. Dítě je ve škole pod vlivem drog = agresivní chování

- Zajistit dostatek čerstvého vzduchu
- Zachovat klid, mluvit s dítětem běžným tónem
- Snížit se na jeho úroveň (židle – židle, zem – zem)
- Udržovat dostatečný odstup, nenarušovat osobní prostor

- Oční kontakt, ale „neprobodávat“ pohledem
- Zajistit, aby jiný dospělý nebo jiné dítě odvedlo ostatní žáky ze třídy (snížení rizika napadení, úrazu, apod.)
- Informovat rodiče nebo zákonného zástupce
- Jestliže dojde k sebepoškození, nebo bude-li dítě vyhrožovat sebepoškozením, volat RZS.
- S dítětem by měl být učitel, kterému dítě důvěřuje (nemusí to být vždy třídní)
Velmi pozorně dítě sledovat a reagovat na jeho chování. Předat zákonným zástupcům
- Vyvarovat se hádek či agrese z naší strany apod.

2. Pokud nám někdo předá podezřelou látku

- Uzavřít látku na bezpečné místo (trezor, uzamykatelná skříňka). Zalepit a podepsat a vložit do obálky s datem.
- Přivolat svědka
- Sepsat krátký záznam, jak jsme k této látce přišli, popis látky, kdo je sepisování přítomen, všichni zúčastnění se podepíší, pokud odmítnou, uvede se to do záznamu
- Volat policii ČR

Pokud se ve škole vyskytnou drogy a s tím spojené problémy, tak tuto skutečnost rozhodně „netutláme“, ale prohodíme tato fakta s rodiči a s dětmi. Předejdeme tak šíření zbytečných fám a nepravd.

Při sdělování samozřejmě volíme přiměřenou formu, zmínit se např. co škola udělala, aby se tato situace neopakovala.

3. Šikana, kyberšikana

Odpovědnost školy chránit děti před šikanou

(1) Škola má jednoznačnou odpovědnost za děti a žáky. V souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném

vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, jsou školy a školská zařízení povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování (sociálně patologických jevů). Z tohoto důvodu pedagogický pracovník šikanování mezi žáky předchází, jeho projevy neprodleně řeší a každé jeho oběti poskytne okamžitou pomoc.

(2) Škola má ohlašovací povinnost při výskytu šikany v následujících případech:

- dojde-li v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu, obrací se škola na Policii ČR. Trestní oznámení je možné podat také na státní zastupitelství;
- dojde-li k šikaně v průběhu vyučování, s ním souvisejících činností anebo poskytování školských služeb, má škola povinnost tuto skutečnost oznámit zákonnému zástupci jak žáka, který byl útočníkem, tak žáka, který byl obětí. Tato povinnost vyplývá ze školského zákona (§ 21 odst. 2 školského zákona, dle něhož mají zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků právo mj. na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte či žáka a právo vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich vzdělávání). Skutečnost, že dítě někoho šikanovalo nebo bylo šikanováno, lze chápat jako významnou skutečnost, která v průběhu vzdělávání nastala;
- škola ohlašuje orgánu sociálně právní ochrany dětí takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný nebo proto, že se ohrožuje svým chováním samo (viz § 6, 7 a 10 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů);
- v případě šikany se jedná o všechny případy, které škola oznámila policejnímu orgánu nebo státnímu zástupci a dále případy, které výše uvedeným nebyly oznámeny i přesto, že se stalo něco závažného, protože nebyl zákonný důvod.

(3) Z hlediska zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TZ“), může šikanování žáků naplňovat skutkovou podstatu trestných činů či provinění (dále jen „trestných činů“). Proviněním se rozumí trestný čin spáchaný mladistvým - § 6 zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže):

vydírání § 175 TZ, omezování osobní svobody § 171 TZ, zbavení osobní svobody § 170 TZ, útisku § 177 TZ, těžkého ublížení na zdraví podle § 145, ublížení na zdraví § 146 TZ, § 146a TZ, vraždy § 140 TZ, loupeže § 173 TZ, krádeže § 205 TZ, násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci § 352 TZ, poškození cizí věci § 228 TZ, znásilnění § 185 TZ, kuplířství § 189 TZ, pohlavního zneužití § 187 TZ, apod. + nebezpečné vyhrožování § 353 TZ, nebezpečné pronásledování § 354 TZ, mučení a jiného nelidského a krutého zacházení § 149 TZ.

(4) Trestné činy ve vztahu ke kyberšikaně

Kyberšikana obdobně jako školní šikana sice není sama o sobě trestným činem ani přestupkem, ale její projevy mohou naplňovat skutkovou podstatu např. těchto trestných činů:

(5) Pedagogický pracovník, kterému bude znám případ šikanování a nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, se vystavuje riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřekažení trestného činu (§ 367 TZ). V úvahu přicházejí i další trestné činy jako např. nadřizování

(§ 366 TZ) či schvalování trestného činu (§365 TZ), v krajním případě i podněcování (§ 364 TZ).

Dále viz dokument Školní program proti šikanování

4. Krádeže a vandalismus

Charakteristika Krádeže, zejména mobilních telefonů, a ničení školního majetku, jsou nejčastějšími formami protiprávního jednáním, se kterými se lze v prostředí škol setkat.

Primární prevence krádeží stanová školním řádem (č.j.: A/846 /2015): Krádeže jsou protiprávním jednáním, a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil. Nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Škola doporučuje zákonným zástupcům, aby žáci nenosili do budovy cenné věci, případně je mohou odkládat na místa k tomu určená. Pokud takové místo žáci nemají stanoveno, platí pro ně zákaz odkládání těchto věcí. Pedagogové vedou žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy. 14

Doporučený postupy při nahlášené krádeži žákem ♣ o události pořídit záznam na základě výpovědi poškozeného. ♣ Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost. V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Prevence vandalismu stanová školním řádem (č.j.: A/846 /2015): Každý žák je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti. V poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání vyhnout. Doporučený postup při zjištění vandalismu Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka. V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody. V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

5. Kouření

Stanoviska vyplývající ze školního řádu (č.j.: A/846/2015): Ve vnitřních i vnějších prostorách všech typů škol je zakázáno kouřit. Kouřit zde nesmějí žádné osoby a není možné ani zřizovat kuřárny nebo místa pro kouření vyhrazená. Prostor školy je označen viditelným textem doplněným grafickou značkou zákazu kouření. Takto jsou označeny vnitřní i vnější prostory. Kouření v prostorách školy je zakázáno pod sankcemi uvedenými ve vyhláše o základním vzdělávání.

Doporučené postupy při výskytu OPL stanovené školním řádem (č.j.: A/846/2015): Konzumace tabákových výrobků ve škole 1. V případě, kdy je žák přistihnut při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit. 2. Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby

nemohl v konzumaci pokračovat. 3. Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy: o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy. 23 4. V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka. 5.

V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc. 6. Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce tímto stanovené školním řádem - postupuje se podle vyhlášky pro příslušný stupeň vzdělávání.

6. Rasismus, xenofobie

Rasistické chování je takové, které na základě přisouzení psychických a mentálních schopností a dovedností skupinám definovaným podle biologického, rasového či národnostního původu příslušníky těchto skupin nepřiměřeně nebo negativně hodnotí a případně (ve formě „tvrdého rasismu“) je i poškozují. Xenofobní chování je takové, které na základě subjektivně stanovených prvků cizosti (jinakosti) vyvolává obavy ze subjektů, které jsou jako cizí pojímány a v krajních případech může vést k jejich poškozování, což vyvolává protireakci. Primární prevence rasismu a xenofobie Žákům je třeba zprostředkovávat demokratické hodnoty a principy lidských práv a tolerance. Také s nimi hovoříme o extremismu a o negativních spojených s minulostí a současností extremismu, rasismu, xenofobie a antisemitismu a možnostech sankcí za projevy extremismu a souvisejících jevů.

Doporučené postupy v případě zjištění rasismu či xenofobie 1. Je třeba zjistit hloubku extremistického přesvědčení u jednotlivců, případně vazby na extremistickou skupinu mimo školu. Zároveň je třeba zjistit rozšíření uvedených postojů v kolektivu, třídě, škole. 2. Je třeba okamžitě a razantně vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky. 3. V případě zjištění hlouběji zakotvených postojů (opakované verbální či vizuální projevy s možným extremistickým podtextem, účast žáka v extremistické partě, užití násilí s extremistickým podtextem) informujeme rodiče a nabídneme jim spolupráci. 24 4. V případě závažných projevů (především násilných) informujeme Policii České republiky (podezření na promyšlenou a extremisticky, rasisticky, xenofobně nebo antisemitsky motivovanou činnost a na takto motivované vážnější formy násilí). 5. Ve výuce se zaměříme na výuku této problematiky, pozveme experty k diskuzi se žáky. Vzhledem k závažnosti tohoto tématu TU neprodleně zajistí bezpečnost případné oběti, dále oznámí skutečnost zák. zástupcům agresora i oběti a postupuje dle preventivního plánu proti šikaně, popř. informuje PČR dle závažnosti situace a případnému ohrožení bezpečí oběti. Přestupek je hodnocen různými stupni výchovných opatření (viz školní řád). Pokud se jedná o propagaci bez konkrétní oběti, je potřeba informovat rodiče žáků, se žáky provést okamžitou intervenci na dané téma, pokud je situace mimo kontrolu, přizvat odpovědné a odborné instituce na pomoc s intervencí.

7. Poruchy příjmu potravy

Charakteristika Nemocem, které řadíme mezi poruchy příjmu potravy, se odborně říká mentální anorexie, bulimie a záchvatové přejídání. Tyto poruchy se nejčastěji objevují u dívek v adolescentním věku, mohou jimi trpět i chlapci. Bulimie a mentální anorexie se mohou vyskytovat každá zvlášť nebo i obě zároveň.

Cesta k uzdravení není jednoduchá, málokterá dívka (chlapec) se dokáže z bludného kruhu dostat bez pomoci odborníků. Příznaky ♣ rychlé zhubnutí ♣ BMI index je 17,5 a méně ♣ zvracení s jakoukoliv argumentací ♣ vnímá sebe sama jako příliš tlustou/tlustého ♣ nespavost, nesoustředěnost ♣ při vzniku onemocnění před pubertou je tato opožděna či zastavena 28 ♣ kožní problémy a zhoršená kvalita vlasů

Doporučené rady při podezření nebo zjištění onemocnění ♣ informovat třídního učitele, výchovného poradce, metodika prevence a následně třídní učitel informuje rodiče ♣ rodiče informujeme vždy, když dítě výrazně zhubne, opakovaně bylo přistiženo, že zvrací (stačí informace od vrstevníků) ♣ pokud rodiče odmítají řešit situaci, je nutné se spojit s pediatrem, popř. OSPOD (možnosti a limity pedagoga) ♣ doporučit nebo zprostředkovat kontakt s lékařem nebo psychologem.

8. Alkohol

Stanoviska vyplývající ze školního řádu (č.j.: A/846/2015): Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet, anebo je v konzumaci alkoholu podporovat. Školním řádem škola stanoví zákaz užívání alkoholu v prostorách školy v době školního vyučování i na všech akcích školou pořádaných. Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let může být trestným činem nebo přestupkem.

Doporučené postupy při výskytu alkoholu stanové školním řádem (č.j.: A/846 /2015): Konzumace alkoholu ve škole 1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy, nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit. 2. Alkohol je třeba žákovi odebrat v přítomnosti svědka a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat. 3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí. 4. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci. 5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy: O události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy. 6. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby převzal odpovědnost za žáka, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole. 7. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc. 8. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky. 9. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte. 10.

V případě uživatelského zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace. 11. Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů. 12. V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce nebo zletilého žáka či studenta s orientačním testováním žáka na přítomnost alkoholu.

O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka. 13. Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole. Nález alkoholu ve škole 1. V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy alkohol, postupují takto: a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury. 18 b) O nález ihned uvědomí vedení školy. c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu. d) Zpracují stručný záznam o události. 2. V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka alkohol, postupují takto: a) Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury. b) O nález ihned uvědomí vedení školy. c) O nález sepiší stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy. d) O nález vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností. e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

9. Sexuálně rizikové chování

Charakteristika Sexuální rizikové chování souborem projevů chování, které doprovázejí sexuální aktivity a současně vykazují pro jedince rizika v různých oblastech (zdravotní, sociální atd.). Lze sem zařadit např. nechráněný pohlavní styk při náhodné známosti, výrazně promiskuitní chování, rizikové sexuální praktiky, kombinace užívání návykových látek a rizikového sexu, sexuální zneužívání ve všech jeho formách, zveřejňování intimních fotografií na internetu či jejich zasílání mobilním telefonem apod. Nepodceňujeme v oblasti prevence významnou úlohu sexuální výchovy. Je nutné motivovat žáky k vytvoření zdravých postojů v této oblasti. Je žádoucí, aby si žáci osvojili odpovědné chování, rozhodování a komunikaci v situacích souvisejících se sexuálním zdravím. Nebezpečí hrozí z hlediska celospolečenského v souvislosti s využíváním internetu, s komercializací sexu, sexuálním zneužíváním, zvyšuje se počet výskytu pohlavně přenosných chorob, narůstá počet HIV pozitivních, rozmáhá se homofobie. K sexuální výchově přistupujeme systematicky, jelikož se jedná o dlouhodobé, záměrné, cílevědomé působení na žáka. Primární prevence sexuálního chování ♣ preventivní programy přizpůsobit věku a vzdělání cílové skupiny ♣ předávat informace o způsobech ochrany před nemocemi ♣ informovat o tom, co je sexuální zneužívání a rizikové sexuální chování ♣ upozorňovat na práva dítěte a důstojnost člověka ♣ podporovat tvorbu zdravých postojů k vlastnímu tělu, vztahům a sexuálnímu chování ♣ minimalizovat projevy nesnášenlivosti, předsudky apod. v oblasti vztahů, sexu a sexuální orientace ♣ zabezpečit lepší spolupráci školy a rodiny ♣ propojit zdravotní, sociální a výchovné intervence

Doporučené rady při zjištění sexuálně rizikového chování Existují tři základní ukazatele, kdy lze sexuální chování pokládat za škodlivé a kdy by měl učitel zasáhnout: 1. pokud ho dítě neprovádí v soukromí; 2. pokud vznikne podezření, že při něm nějak zraňuje sebe nebo někoho dalšího; 27 3. pokud se ze sexuálního chování stane nutkové chování (to znamená, že tomuto chování dítě věnuje tolik prostoru, že zanedbává svoje běžné povinnosti, hygienu, přátele, učení a podobně). Doporučené postupy při řešení sexuálně rizikového chování Situaci řeší v tomto pořadí: • třídní učitel • školní metodik prevence, výchovný poradce • vedení školy • zákonní zástupci žáka, žáci • OSPOD • další odborník (psycholog, sexuolog, psychoterapeut). V případě, že se jedná o

patologii rodiny, je vhodné doporučit psychoterapeutickou pomoc. Dospělý je povinen chránit a prosazovat nejlepší zájem dítěte. Zjištěné násilí páchané na dítěti (i sexuální) je povinen ohlásit Organům sociálně-právní ochrany dítěte (OSPOD) nebo na Policii ČR.

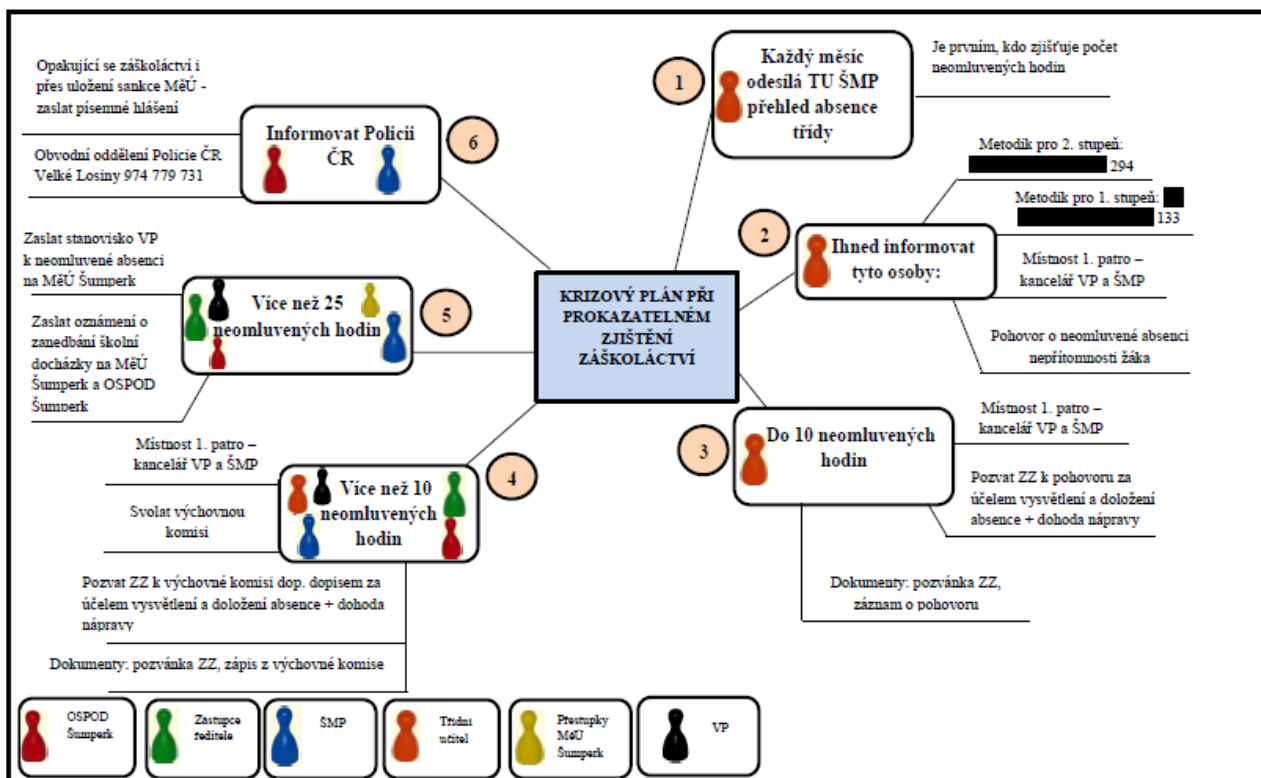
10. Záškoláctví

Charakteristika Záškoláctví je úmyslné zameškávání školního vyučování. Žák se z vlastní vůle i se souhlasem rodičů vyhýbá pobytu ve škole. Záškoláctví má dvě základní formy – impulsivní (absence není plánovaná) a plánované (odchod ze školy je pod různými záminkami plánován). Příčinou může být negativní vztah ke škole, vliv rodinného prostředí či způsob trávení volného času. Primární prevence záškoláctví ♣ Prostřednictvím školního vzdělávacího programu je třeba posilovat u žáků kladný vztah ke škole, vzdělání, svým spolužákům a učitelům, nabízet pozitivní vzory chování a posilovat zdravé klima školy, nabízet mimoškolní zájmové činnosti. ♣ Žáky a rodiče je třeba důsledně seznámit se školním řádem. Podmínky stanové školním řádem (č.j.: A/846 /2015) pro docházku do školy: Zákonný zástupce žáka je povinen doložit důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování nejpozději do tří kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti žáka - písemně nebo telefonicky. Po návratu žáka do školy písemně na omluvném listu v žákovské knížce. Omluvu podepisuje jeden ze zákonných zástupců žáka. Při podezření na neomluvenou absenci si třídní učitel může vyžádat prostřednictvím zástupců žáka lékařské potvrzení. Omluvenku předloží žák třídnímu učiteli ihned po návratu do školy, nejpozději následující den. Při dlouhodobé absenci škola vyžaduje od rodičů předem písemnou omluvu absence (např. rodinná rekreace). Ředitel školy může ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů uvolnit žáka na žádost jeho zákonného zástupce zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu; zároveň určí náhradní způsob vzdělávání žáka v době vyučování tohoto předmětu.

Doporučené rady při zjištění záškoláctví ♣ Nejdůležitějším momentem je zjištění příčiny, proč se žák k záškoláctví uchyluje. Na základě tohoto zjištění je možné dále jednat. Při hledání příčin si udělat dostatek času pro analýzu případu, spojit se s rodiči, případně psychologem. ♣ Nezbytnou podmínkou pro hledání účinných strategií k postupnému překonávání vzniklých obtíží je spolupráce rodičů, učitele a i poradenských pracovníků školy. ♣ Chceme-li zvolit správný způsob pomoci a integrovat žáky do školy, musíme vzít v úvahu rozdíly mezi záškoláky a dětmi odmítajícími školu. 6 ♣ Dalším důležitým krokem je získání rodičů ke spolupráci, nikoli k boji mezi školou a žákem. ♣ Je-li záškoláctví důsledkem neúnosné školní situace, navodit změnu. Naplánovat dlouhodobá opatření, aby se situace neopakovala. ♣ Rozmáhá-li se záškoláctví ve větším rozsahu a máme-li podezření na hrozbu závislostí, spolupracovat s pedagogicko-psychologickou poradnou a centry - SPC, OSPOD, SVP. ♣ Učit se v třídním kolektivu vyčíst,

jaké postavení má problémový žák. Bojí-li se učitelům nebo rodičům svěřit, zprostředkovat mu péči psychologa. ♣ Pomoci dítěti při návratu do třídy. Doprovodit ho při návratu do kolektivu. K vyřešenému případu se již nevracet a neprojevat nedůvěru. ♣ Domluvit se s rodiči na pravidelné komunikaci, aby bylo případně další záškoláctví včas odhaleno. Doporučený postup při neomluvené absenci ♣ O neomluvené či zvýšené absenci informuje třídní učitel výchovného poradce a školního metodika prevence. ♣ Neomluvenou absenci do součtu 10 hodin řeší třídní učitel se zákonným zástupcem žáka formou pohovoru. Třídní učitel projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnosti stanovené zákonem. ♣ Třídní učitel seznámí zákonného zástupce žáka s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené absence. Z jednání bude proveden zápis (formulář viz příloha č. 1), jehož součástí bude způsob nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem žáka. Obě strany zápis podepíší. ♣ Při počtu neomluvených hodin nad 10 je svolána výchovná komise, které se účastní ředitel školy, zákonný zástupce žáka, třídní učitel a výchovný poradce či metodik prevence. Pozvání zákonných zástupců žáka na jednání se provádí doporučeným dopisem. O průběhu jednání se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší. ♣ V případě, že neomluvená absence žáka přesáhne 25 hodin, ředitel školy bezodkladně pošle oznámení o pokračujícím záškoláctví s náležitou dokumentací příslušnému orgánu sociálně právní ochrany dětí. Tato ohlašovací povinnost vychází z platné právní úpravy.

KRIZOVÝ PLÁN PŘI PROKAZATELNÉM ZJIŠTĚNÍ ZÁŠKOLÁCTVÍ

11. KPPŠ – OBSAHOVÁ NÁPLŇ V JEDNOTLIVÝCH ROČNÍCÍCH

4. ročník

Téma č. 1 JAK PŘEŽÍT NA NETU

Organizace: PONTIS Šumperk, o.p.s.

Kontaktní adresa: Gen. Svobody 68, 787 01 Šumperk

Lektor: Bc. Jan Hruška

Telefon: 583 550 237, 778 087 717 e-mail hruska.jan@pontis.cz,

IČO: 25843907 č. účtu: 107-1192370237/0100

Cena: 900 Kč/vzdělávací blok

Obsahová náplň:

Víš, kdo je to hater nebo co je netolizmus? Zajímá tě náhled někoho jiného na tvůj svět Youtube? Chceš se dozvědět, jak lépe zabezpečit své účty a co se děje s informacemi, které zveřejníš? Rozeznáš, co je na internetu pravda a co lež? Internet je dostupný natolik, že se snižuje i věková hranice jeho uživatelů. Současné děti dokáží zdatně

reagovat na jeho nabídky a díky své zvědavosti a hravosti objevovat a prozkoumávat jeho prostor. Jsou v něm ale v bezpečí? Během semináře se pracuje se skupinovou dynamikou, do předem stanoveného scénáře jsou zapojovány podněty přímo od dětí a formou diskuze je společně odpovídáno na vzniklé otázky a situace. Cílem semináře není děti strašit nebo poukazovat pouze na negativní aspekty užívání internetu. Beseda je zaměřena na nosná témata, jakými jsou především Youtube, ale i Instagram, Facebook a Tiktok. Právě o tato média se zajímají ty děti, které teprve pronikají do světa internetu. Obrovský prostor internetu nelze vtěsnat do dvou vyučovacích hodin. Z tohoto důvodu jsou v rozšiřující nabídce další témata. Semináře budou realizovány po dohodě dle možností lektorů.

Materiální a technické zabezpečení:

Úprava prostoru třídy: uspořádání židlí do kruhu

5. ročník

Téma č. 2: PRÁVA A POVINNOSTI NEZLETILÝCH DĚTÍ

Organizace: MěÚ Šumperk, odbor sociálních věcí, odd. sociálně-právní ochrany dětí a prevence

Kontaktní adresa: Lautnerova 1, 787 01 Šumperk

Telefon: 583 388 951 e-mail: tomas.jedelsky@sumperk.cz

Lektor: Bc. Tomáš Jedelský, DiS.; Mgr. Lenka Šváchová; Michaela Havlíčková, DiS.; Bc. Ivana Horká; Lucie Kreuzigerová, DiS.

Cena: Zdarma

Obsahová náplň: Žáci se seznámí s vybranými pojmy a termíny vztahujícími se k danému tématu (např. Úmluva o právech dítěte, sociálně právní ochrana dětí, týrání, zneužívání, atp.) a jejich ukotvením v legislativním rámci ČR. Procvičí si v praktických ukázkách chování v krizových situacích, získají kontakty na instituce a organizace, které jim v těchto situacích mohou pomoci.

Materiální a technické zabezpečení:

Úprava prostoru třídy: židle seřazeny do tvaru U, případně na zemi molitanové podložky uspořádané do tvaru U Technické zabezpečení: PC, dataprojektor Žáci: psací potřeby.

Téma č. 3: KOUŘENÍ – VZNIK ZÁVISLOSTI A JEJÍ DŮSLEDKY

Organizace: Poradna zdraví Šumperk

Kontaktní adresa: 8. května 20, 787 01 Šumperk

Lektor: Mgr. Jolana Keprtová

Telefon: 732 960 137 e-mail: jolana.keprtova@seznam.cz IČO: 76078701 č. účtu: 240696924/0300

Cena: 900 Kč/vzdělávací blok

Obsahová náplň: Co je image, proč lidé kouří, jakými aktivitami je možné nahradit kouření, jak lze odmítnout cigaretu - práce ve skupinách (workshop). Ve druhé části, při hře na pravdu a lež, získávají žáci vhled do problematiky škodlivosti užívání tabákových výrobků, vzniku závislosti na nikotinu a vlivu kouření na zdraví, tělesný vzhled, okolí...

Materiální a technické zabezpečení:

Technické zabezpečení: PC se zvukem, dataprojektor zabezpečení: Žáci: psací potřeby

6. ročník

Téma č.4: KLIMA V NAŠÍ TRÍDĚ

Organizace: Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Olomouckého kraje, pracoviště Šumperk

Kontaktní adresa: Husitská 12, 787 01 Šumperk Telefon: 583 215 279 e-mail: hana.prejdova@ppp-sumperk.cz

Lektor: Mgr. Hana Prejdová

Cena: Zdarma

Obsahová náplň: Interaktivní program zaměřený na podporu zdravých vztahů mezi spolužáky, skupinové soudržnosti a spolupráce. Cílem tohoto preventivního programu je společně s dětmi najít a pojmenovat to, co podporuje fungování jejich třídy jako dobrého kolektivu a co jej naopak narušuje. Co můžu udělat dobrého já jako jednotlivec pro naši třídu? Co je ještě legrace a co už může někomu ubližovat? Jak poznám, že problém ve třídě zvládnou sám (nebo my jako třída) a kdy už musíme vyhledat jinou pomoc? A vím, za kým mohu jít? Cílem tohoto programu všeobecné prevence je pozitivně podpořit atmosféru ve třídě, nejedná se o intervenci – řešení vztahového problému v třídním kolektivu.

Materiální a technické zabezpečení: Úprava prostoru třídy: židle seřazeny do kruhu, psací potřeby zabezpečení: **Je nutná přítomnost třídního učitele.**

Téma č.5: KYBERŠIKANA

Organizace: Poradna zdraví Šumperk

Kontaktní adresa: 8. května 20, 787 01 Šumperk

Lektor: Mgr. Jolana Keprtová

Telefon: 732 960 137 e-mail: jolana.keprtova@seznam.cz IČO: 76078701 č. účtu: 240696924/0300

Cena: 900 Kč/vzdělávací blok

Obsahová náplň: Soubor interaktivních aktivit sloužících k vymezení a objasnění pojmu kyberšikana. Nad konkrétními příklady se žáci učí rozpoznávat, co je a není kyberšikana, zaujmají postoj k tvrzením, které se k tomuto fenoménu vztahují. Učí se správně rozhodovat, vcítit se do role poškozeného a hledat řešení. Přidělují důležitost k tvrzením, které se týkají důvodů, proč oběti šikany často mlčí. Jsou vedeni k uvědomění si zrádnosti identity osob na internetu. Získávají základní informace, jak se mohou bránit.

Materiální a technické zabezpečení: Úprava prostoru třídy: židle seřazeny do tvaru U, PC se zvukem, dataprojektor, magnetická tabule, žáci: psací potřeby.

7. ročník

Téma č.6: PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY

Organizace: Poradna zdraví Šumperk

Kontaktní adresa: 8. května 20, 787 01 Šumperk

Lektor: Mgr. Jolana Keprtová

Telefon: 732 960 137 e-mail: jolana.keprtova@seznam.cz IČO: 76078701 č. účtu: 240696924/0300

Cena: 900 Kč/vzdělávací blok

Obsahová náplň: Program je zaměřen na předcházení poruchám příjmu potravy. Na základě interaktivních aktivit se žáci seznámí se základními zásadami správného stravování a pitného režimu. Žáci jsou vedeni k rozpoznání pozitivních stránek vlastní osobnosti, zvýšení sebeúcty a tolerance ke druhým lidem. Učí se zaujmout stanovisko k různým pravdám a mýtům o stravování a kontrole hmotnosti. Obeznámí se s charakteristikami poruch příjmu potravy.

Materiální a technické zabezpečení: PC (stačí bez zvuku), dataprojektor

Žáci: psací a kreslicí potřeby

8. ročník

Téma č.7: MÁM PATNÁCT LET, CO TO PRO MĚ ZNAMENÁ?

Organizace: MěÚ Šumperk, odbor sociálních věcí, odd. sociálně-právní ochrany dětí a prevence

Kontaktní adresa: Lautnerova 1, 787 01 Šumperk

Lektor: Mgr. Petr Vlach; Mgr. Jana Žouželková; Vladimír Příbyl, DiS.

Telefon: 583 388 904 e-mail: petr.vlach@sumperk.cz

Cena: Zdarma

Obsahová náplň: Aplikace rodinného práva a trestně právních předpisů ve vztahu k dospívajícím dětem a nabytí trestně právní odpovědnosti. Rozlišení pojmů dítě x nezletilý x mladistvý, přestupek x trestný čin, sociální kuratela, výchovná opatření, ústavní a ochranná výchova. Zaměření na pojmy záškoláctví, šikana, zneužívání OPL ve vztahu k trestnímu právu.

Materiální a technické zabezpečení:

Úprava prostoru třídy: židle seřazeny do tvaru U, případně na zemi molitanové podložky uspořádané do tvaru U Technické zabezpečení: PC, dataprojektor Žáci: psací potřeby.

9. ročník

Téma č.8: RIZIKOVÉ SEXUÁLNÍ CHOVÁNÍ

Organizace: Poradna zdraví Šumperk

Kontaktní adresa: 8. května 20, 787 01 Šumperk

Lektor: Mgr. Jolana Keprtová

Telefon: 732 960 137 e-mail: jolana.keprtova@seznam.cz IČO: 76078701 č. účtu: 240696924/0300

Cena: 900 Kč/vzdělávací blok

Obsahová náplň: Co je to láska. Láska a sex: Jaký je mezi nimi vztah? Kdy bychom měli mít sex? Kdy dochází k sexu bez lásky? Jaká jsou rizika? Říci ANO nebo říci NE – jak reagovat na žádost o styk? Morálka, etika, empatie, asertivita. Žáci se učí: rozpoznat rizikové sexuální chování, uvědomit si nebezpečí, která z tohoto chování plynou a zaujmout správné stanovisko.

Materiální a technické zabezpečení:

Úprava prostoru třídy: běžná třída s pohyblivými lavicemi a tabulí Žáci: psací potřeby.

12. LEGISLATIVNÍ RÁMEC PRO OBLAST ŠKOLSKÉ PREVENCE

RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

aktualizace k 1. 9.2020

STRATEGIE

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027 a Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2021
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019 –2027
- Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 – 2021
- Krajský plán primární prevence rizikového chování v Olomouckém kraji na léta 2019 – 2022
- Strategický protidrogový plán Olomouckého kraje na období 2019 -22

ZÁKONY

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 284/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, nabývá účinnosti dnem 1. října 2020, s výjimkou ustanovení části první čl. I bodů 6, 81 a 83, které nabývají účinnosti patnáctým dnem po dni jeho

vyhlášení. Ustanovení části první čl. I bodu 12 pozbývá platnosti dnem 30. září 2025.

- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
 - Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách
 - Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů
 - Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek – „Tabákový Zákon“
- Zákon č. 422/2003 Sb. o sociální potřebnosti – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách (novela zákona č. 482/1991 Sb.)
- Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí (více o ohlašovací povinnosti školy)
- Zákon č. 218/2003 Sb. o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže

VYHLÁŠKY

- Vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 248/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 412/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků

METODICKÉ POKYNY A DOPORUČENÍ

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j.: MŠMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a ve školských zařízeních (č.j.: MŠMT 21291/2010-28) + přílohy pro jednotlivé typy rizikového chování:
 1. návykové látky
 2. rizikové chování v dopravě
 3. poruchy příjmu potravy
 4. alkohol
 5. syndrom CAN
 6. školní šikanování
 7. kyberšikana
 8. homofonie
 9. extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
 10. vandalismus
 11. záškoláctví
 12. krádeže
 13. tabák
 14. krizové situace spojené s násilím
 15. netolismus
 16. sebepoškozování
 17. nová náboženská hnutí
 18. rizikové sexuální chování
 19. příslušnost k subkulturám
 20. domácí násilí
 21. hazardní hraní
 22. dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (č.j.: 14423/99-22)
- Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků (č. j. MSMT-43301/2013)

- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (č.j.: 10194/2002 –14)
související normy: *Zákon o sociální potřebnosti č. 422/2003 Sb. (novela zákona č. 482/1991 Sb.) – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách; Zákon o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb. (změny - platné znění od 1. 1. 2015 – více o ohlašovací povinnosti školy)*
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, (č.j.: 25884/2003-24)
související norma: *Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže č. 218/2003 Sb. platné znění od 1. 6. 2015*
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT (č.j.: 37 014/2005-25)

13. HODNOCENÍ MPP ŠKOLY ZA MINULÝ ŠKOLNÍ ROK

Preventivní program školy byl v minulém školním roce zaměřen na 453 žáků. Témata prevence jsou začleněna průběžně do všech ročníků s ohledem na potřeby vyučujících, vyzrálост žáků a obsah ŠVP. Ke splnění krátkodobých cílů vytyčených v MPP měla škola velmi dobré podmínky. Ve školním řádu byl jasně a srozumitelně stanoven postoj školy k jakékoliv formy šikany, rasismu či xenofobie. Informovanost pedagogů a komunikace mezi nimi ohledně tohoto tématu byla samozřejmostí.

Nepodařilo se bohužel zrealizovat všechny naplánované školní akce zaměřené na prevenci z důvodu koronavirové epidemie. V říjnu 2020 proběhly pouze přednášky a besedy pořádané Poradnou zdraví Šumperk:

5. třídy - Kouření – vznik závislostí a její důsledky

6. třídy – Kyberšikana

7. třídy – Poruchy příjmu potravy

9. třídy – Rizikové sexuální chování.

V červnu 2021 proběhla beseda v 5. ročnících o dospívání a sexuální výchově, dále následovala jednogodinová beseda o šikaně ve třídě 4.A. Některé besedy

(např. Úřad práce Šumperk) budou přeloženy na následující školní rok z důvodu distanční výuky.

Žáci mohli v minulém školním roce efektivně využívat svůj volný čas buď v rámci školní družiny nebo školního klubu.

K problémům, které se nás nejvíce dotýkaly patřilo neplnění školních povinností, nevhodné chování ke spolužákům a pedagogům, agresivní chování, záškoláctví nebo ničení školního majetku. Prevenci jsme směřovali k podchycení těchto jevů a jejich eliminaci, ke zvýšení informovanosti žáků a rodičů a lepší spolupráci s nimi. Plnění MPP bylo týmovou prací. Zaměřili jsme se především na práci třídních učitelů, větší informovanost rodičů o výsledcích chování a vzdělávání jejich dětí. K této spolupráci hodně napomohla školní psycholožka PhDr. Soňa Lemrová, Ph.D. Většina řešených problémů v proběhlém školním roce nebyly nijak závažné přestupky a bylo je možné řešit třídním učitelem ve spolupráci s výchovným poradcem, metodičkou prevence, školní psycholožkou a rodiči (zákonnými zástupci). Spolupracovali s námi pracovníci PPP Šumperk, MěÚ Šumperk (OSPOD), Policie ČR, Probační a mediační služba a Poradna zdraví. V průběhu roku se metodička prevence účastnila pravidelných schůzek metodiků prevence a výchovných poradců pořádaných PPP Šumperk s cílem zlepšování vzdělanosti metodiků prevence na základních školách.

14. ZÁVĚR

Boj proti rizikovým jevům chování je jedním z řady úkolů, který naše škola má při výchově dětí. Prevence je na místě tam, kde k rizikovým jevům dosud nedochází, ale i tam, kde se již vyskytly. V tomto případě půjde o to, aby se negativní jevy více neopakovaly.

Realizace Minimálního preventivního programu by měla vést k tomu, aby naše škola byla místem, kde budou naši žáci žít v bezpečí a svobodě.

Minimální preventivní program byl vypracován ve spolupráci s vedením školy a třídními učiteli.

Ředitel školy:

Paed.Dr. Hynek Pálka

Školní metodik prevence:

Mgr. Eva Skříčková